

Glazbeni kreativni pristupi na temu: Camille Saint Saens "Karneval Životinja" za ranu i predškolsku dob

Radić, Valentina

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:592940>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-14**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

VALENTINA RADIĆ

GLAZBENI KREATIVNI PRISTUPI NA TEMU: CAMILLE SAINT-SAËNS
„KARNEVAL ŽIVOTINJA“ ZA RANU I PREDŠKOLSKU DOB

Završni rad

Pula, rujan 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

VALENTINA RADIĆ

GLAZBENI KREATIVNI PRISTUPI NA TEMU: CAMILLE SAINT-SAËNS
„KARNEVAL ŽIVOTINJA“ ZA RANU I PREDŠKOLSKU DOB

Završni rad

JMBAG: 0303096992, redoviti student

Studijski smjer: Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Predmet: Metodika glazbene kulture u integriranom kurikulumu

Znanstveno područje: Humanističke znanosti

Znanstveno polje: Znanost o umjetnosti

Znanstvena grana: Muzikologija i etnomuzikologija

Mentor: izv. prof. dr. sc. Ivana Paula Gortan - Carlin

Pula, rujan 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Valentina Radić, kandidat za prvostupnika ranog i predškolskog odgoja ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, 27.9.2023. godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, Valentina Radić dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom „Glazbeni kreativni pristupi na temu: Camille Saint-Saëns „Karneval životinja“ za ranu i predškolsku dob“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu sa Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 27.9.2023.

Potpis

Sadržaj

1. UVOD	1
2. CAMILLE SAINT-SAËNS	2
3. SUITA: KARNEVAL ŽIVOTINJA	4
4. KREATIVNOST U RANOJ I PREDŠKOLSKOJ DOBI	7
4.1. GLAZBENA KREATIVNOST	9
4.2. MOGUĆNOST POTICANJA KREATIVNOSTI	10
4.3. KREATIVNI PRISTUPI	11
4.4. NAČINI POTICANJA GLAZBENE KREATIVNOSTI KOD DJECE	12
5. AKTIVNOST: KREATIVNI PRISTUPI NA TEMU: CAMILLE SAINT-SAENS „KARNEVAL ŽIVOTINJA“	15
5.1. PRVA AKTIVNOST PROVEDENA U VRTIĆU	15
5.2. DRUGA AKTIVNOST PROVEDENA U VRTIĆU	20
6. ZAKLJUČAK	26
7. LITERATURA	27
8. SAŽETAK	29
9. SUMMARY	30

1. UVOD

Glazba je odavno prepoznata kao moćan alat za podučavanje i uključivanje djece. Preciznije, korištenje kreativnih pristupa u glazbenom obrazovanju može uvelike poboljšati iskustvo učenja za djecu rane i predškolske dobi. Jedan značajan primjer takvog pristupa korištenje je djela „Karneval životinja“ Camillea Saint-Saënsa. Suita „Karneval životinja“ nudi niz stavaka koji glazbeno oslikuju različite životinje i druge sadržaje koristeći glazbu. Korištenje ovog djela omogućuje odgajateljima da djecu upoznaju s različitim instrumentima, zvukovima, ritmovima i pokretima povezanim sa svakom životinjom prikazanom u suiti. Omogućava im da istraže kreativnost, izraze emocije i na taj način, primjerice, razvijaju kognitivne vještine. Poticanje djece na aktivno slušanje i uključivanje u glazbene aktivnosti povezane s različitim karakterima životinja može razviti dublje razumijevanje i vrednovanje glazbe i prirodnog svijeta.

U ovom radu govorit će se o skladbi i životu skladatelja Camillea Saint-Saënsa, kreativnosti u predškolskoj ustanovi te aktivnostima u dječjem vrtiću.

Skladba prikazuje izniman Saint-Saënsov talent za stvaranje živopisnih glazbenih portreta koji prožimaju bit i karakteristike različitih životinja. Također možemo reći da glazbeno obrazovanje ima ključnu ulogu u razvoju ranog djetinjstva poticanjem kreativnosti, kognitivnih vještina i društvenih interakcija. Kako bi pružili učinkovita iskustva glazbenog učenja za djecu rane i predškolske dobi, metodičari, ali i odgajatelji, razvili su različite kreativne pristupe i nastavne planove i programe.

Iako nije bilo očekivano, upravo „Karneval životinja“ uspješno ostvaruje taj cilj predstavljajući raznoliku lepezu glazbenih sadržaja i tema koje su privlačne i djeci i odraslima.

2. CAMILLE SAINT-SAËNS

Bio je istaknuti francuski skladatelj, pijanist i muzikolog, rodom iz Pariza, koji je živio od 1835. do 1921. godine. Smatra se jednom od važnijih osoba u klasičnoj glazbi 19. i ranog 20. stoljeća. Pokazao je izuzetan talent za glazbu već u ranom djetinjstvu. Počeo je svirati klavir veoma mlad, a njegova genijalnost i tehnička virtuoznost brzo su ga istaknule kao izuzetno nadarenog glazbenika. Zapažen u vrlo mladoj dobi zbog svojih izvanrednih darova, Camille Saint-Saëns održao je svoj prvi koncert na klaviru s jedanaest godina. Nakon studija na konzervatoriju postao je ne samo virtuoz, nego i učitelj, odnosno skladatelj. Bio je (...)prvi poznati skladatelj koji je skladao za kino i autor je prvog filmskog djela (u povijesti) za orkestar za film *Ubojstvo vojvode od Guisea*, 1908. godine“. Saint-Saëns ostvario je upečatljivu karijeru kao pijanist, putujući diljem Europe i svirajući klavir na brojnim koncertima. Štoviše, bio je veoma darovit skladatelj, stvarajući različita raznovrsna djela kao što su simfonije, opere, kamerna glazba i solo kompozicije. Njegovo djelo obuhvaća različite stilove i utjecaje, od klasične tradicije do impresionizma i eksperimentiranja s novim harmonijskim i formalnim tehnikama. Saint-Saëns poznat je po svojoj izuzetnoj melodioznosti, virtuoznosti izvedbe i elegantnom stvaralaštvu. „Karneval životinja“, djelo koje se danas odmah povezuje uz ime Saint-Saëns, ipak pokazuje sav humor za koji je autor bio sposoban unatoč njegovom formalizmu. S obzirom na to da je bio znatiželjan i strastven čovjek, zanimalo ga je mnogo stvari poput astronomije, filozofije, kazališta, arheologije, slikarstva i sl. Objavljivao je radove, znanstvene i političke, te je dobio počasne doktorate sveučilišta Cambridge i Oxford.

Jedno od njegovih najpoznatijih djela upravo je „Karneval životinja“, komična i šarmanтна suita koja prikazuje različite životinje u glazbenom kontekstu. Također je poznat po svojim simfonijama, koncertima za klavir, orguljama i violini te operi „Samson i Dalila“ koja je postala jedno od najpoznatijih djela francuskog opernog repertoara. Skladatelj Saint-Saëns bio je cijenjen kao glazbeni inovator i utjecajan pedagog. Njegovo djelo ostavilo je trajan utjecaj na glazbenu scenu, a njegova strast prema glazbi i njegova neprestana potraga za umjetničkom izvrsnošću nadahnuli su mnoge skladatelje i glazbenike koji su djelovali nakon njega.

Najviše mu je nedostajala toplina. Kritičari ističu da se njegova djela odlikuju značajkama tipičnim za francusku glazbu: logičnom strukturom, jasnoćom,

jednostavnošću, eufonijom i vrsnim umijećem. Točno je znao što želi i kako se mora izraziti da bi to postigao (Muzička enciklopedija, 1971 – 1977).

Jedno od Saint-Saënovih najpoznatijih djela je velika opera „Samson i Dalila“, melodiozno i dopadljivo djelo u tri čina prouzvedeno 1877. godine. Drugo glasovito instrumentalno djelo jest „Karneval životinja“ za komorni ansambl koji govori o slonovima, klokanima i kukavicama te obuhvaća vjerojatno najpoznatiju melodiju napisanu za solo violončelo pod naslovom „Labud“. (Goulding, 2004:349)

3. SUITA: KARNEVAL ŽIVOTINJA

Suita „Karneval životinja“ Saint-Saënsa skladana je za privatnu zabavu sa svojim prijateljima na Mardi Grasu 1886. godine. U skladbi se nalazi 14 stavaka za 11 instrumenata, a to su:

- Dva klavira
- Dvije violine,
- Viola,
- Violončelo,
- Kontrabas
- Flauta/pikolo
- Klarinet
- Staklena harmonika
- Ksilofon

Svojim glazbenim skečevima o životinjama Saint-Saëns ismijava skladatelje poput Rossinija, Mendelsohna, Offenbacha, a na kraju je ismijao i samoga sebe.

Jedan od ciljeva „Karnevala životinja“ očarati je i zabaviti publiku maštovitim prikazima različitih životinja. Iako je sama suita razigrane prirode, ona prikazuje Saint-Saënsovu briljantnost kao skladatelja.

„Djelo 'Karneval životinja' napisano je povodom održavanja Karnevala u Parizu. Nakon toga, kompozitor je zabranio svako njegovo dalje izvođenje s izuzetkom komada Labud, koji je desetljećima bio 'hit' u literaturi za violončelo. Tek nakon njegove smrti muzički svijet otkriva ovo djelo u cjelini. Pretpostavlja se da je njegova odluka da zabrani dalje izvođenje ovog djela nakon premijere bila motivirana (op.a. zamišljenim) neodobravanjem muzičkih krugova, te da bi mu ovo djelo taj status (op.a. ozbiljnog skladatelja) moglo poljuljati. Danas se Karneval životinja izvodi širom svijeta i koristi u edukativnim programima djece i mladih.“ (<https://vasapavic.me/projekti/23-03-2012-karneval-zivotinja/>)

Ovu suitu krase glazbena raznolikost i virtuoznost, gdje svaka kompozicija predstavlja određeni karakter. Naslovom je dao programni karakter skladbi, odnosno izvanglazbeni karakter. Doduše, stavci sadrže filozofski pristup i asocijacije karakternih osobina koje se odnose na druga bića. Koristeći glazbene teme, ritmove i stilove, Saint-Saëns stvorio je živopisne slike životinja te ostalih predmeta kao što su akvariji, fosili i pijanisti koji se oživljavaju pred našim ušima.

Koristi širok raspon instrumenata, uključujući klavir, gudače, duhaće i udaraljke, kako bi stvorio bogat zvučni krajolik. Svaki instrument ima svoju ulogu u prikazivanju karakteristika i pokreta životinja, stvarajući atmosferu koja prenosi njihovu suštinu. Skladatelj Saint-Saëns se putem glazbe izrazio koristeći poznate melodije i citate drugih kompozicija da bi stvorio šaljive trenutke i izmamio osmijeh na licima slušatelja. Njegova mješavina virtuoznosti, maštovitosti i melodioznosti čini ga privlačnim i zahtjevnim za izvođenje, dok istovremeno pruža glazbeno putovanje kroz čarobni svijet životinja.

Djelo je podijeljeno na 14 stavaka:

1. Introdukcija i Kraljevski marš lava
 - u ovom su se stavku koristila dva klavira i gudači
 - hrabar i veličanstven uvod, prikladan za „kralja džungle“
2. Pijetlovi i kokoši
 - gudači (bez violončela i kontrabasa) + dva klavira + klarinet
 - imitacija kokodakanja
3. Divlji magarci
 - dva klavira
 - brza životinja
4. Kornjača
 - gudači, klavir
 - Can – can iz Offenbachove operete Orfej u podzemlju
5. Slon
 - klavir i kontrabas
6. Klokani
 - dva klavira
 - pokret koji oponaša skokove i zaustavlja životinje.
7. Akvarij
 - Gudači (osim kontrabasa), dva klavira, flaute, staklena harmonika (glockenspiel)
 - podsjeća na „Ples vile šećerne šljive“ iz baleta „Orašar“ Čajkovskog, ovaj pokret čuje se u reklamama u igrici *Mario Bros.*
8. Životinje s dugim ušima
 - dvije violine

- Najkraći stavak
- 9. Kukavica u dubinama šume
 - dva klavira, klarinet
- 10. Ptičnjak
 - dva klavira, gudači, flaute
- 11. Pijanisti
 - dva klavira, gudači
- 12. Fosili
 - dva klavira, ksilofon, klarinet, gudači
- 13. Labud
 - dva klavira, violončelo
 - Jedini objavljeni stavak dok je Saint-Saëns bio živ
- 14. Završna koračnica
 - cijeli sastav

(<https://www.classicfm.com/composers/saint-saens/carnival-of-the-animals-guide/>)

4. KREATIVNOST U RANOJ I PREDŠKOLSKOJ DOBI

Djeca predškolske dobi nadaleko su poznata po svojim maštovitim i kreativnim sposobnostima. Ajayi i Rachel (2017) navode da djeca imaju prirodnu sklonost uključivanju u aktivnosti koje im omogućuju istraživanje i izražavanje njihove kreativnosti. Predškolsko obrazovanje pruža okruženje koje potiče i njeguje ovu kreativnost, dopuštajući djeci da razviju svoje maštovite vještine. Kreativnost je temeljni aspekt ljudskog razvoja i igra ključnu ulogu u oblikovanju kognitivnih, emocionalnih i društvenih sposobnosti pojedinca. Osim toga kreativnost kod djece predškolske dobi povezana je s nizom pozitivnih ishoda, uključujući poboljšanje vještine rješavanja problema, povećano samopoštovanje i poboljšanu kognitivnu fleksibilnost. Najvažnije je razdoblje predškolskog odgoja za razvoj kreativnosti kod djece. Ono pruža brojne mogućnosti djeci da se uključe u maštovitu igru, koja je neophodna za razvoj njihovih vještina kreativnog mišljenja (Ajayi i sur., 2017.). Khan i suradnici (2021) navode da odgojitelji imaju značajnu ulogu u poticanju i podržavanju dječje kreativnosti. Prepoznaju da bi dječji interesi trebali biti polazište za sve predškolske aktivnosti i da svaki aspekt predškolskog okruženja treba jačati dječje samopoštovanje.

Kreativnost možemo definirati kao osobnu i jedinstvenu sposobnost pojedinca da stvara originalne ideje, koncepte, rješenja ili umjetnička djela. To je kognitivni proces koji uključuje imaginaciju, inovativno razmišljanje i sposobnost povezivanja različitih ideja i elemenata na nov i originalan način. Bitno obilježje kreativnosti predstavlja „izlazak izvan okvira“, odnosno da pojedinac dolazi do novih mišljenja i pristupa te pronalaska novih perspektiva. Kreativni pojedinci često pokazuju otvorenost prema novim idejama te znatiželju i sposobnost razmatranja problema iz različitih kutova gledanja. Kreativnost može biti izražena u različitim područjima kao što su umjetnost, znanost, tehnologija, književnost, glazba i mnogi drugi. Ona ima potencijal za poticanje inovacija, rješavanje problema, stvaranje novih proizvoda i usluga te donošenje pozitivnih promjena u društvu. Važno je napomenuti da kreativnost nije rezervirana samo za ljude koji se bave umjetnošću. Svi ljudi posjeduju određenu mjeru kreativnosti koja se može razvijati i unaprijediti vježbanjem, stjecanjem novih iskustava i prilagodbom promjenama. Kreativnost je izvor inovacija, nadahnuća i osobnog izražavanja. Ona potiče pojedince da istražuju, sanjaju i pretvaraju svoje ideje u

stvarnost. Kreativnim postupkom mogu se ostvariti nevjerojatna otkrića, umjetnička djela i inovativna rješenja koja obogaćuju naš svijet.

Kreativnost je izuzetno važan aspekt razvoja djece koji potiče njihovu maštovitost, originalnost i sposobnost izražavanja na jedinstven način. Ona se odnosi na sposobnost djece da stvaraju, istražuju i izražavaju svoje ideje, osjećaje i zamisli na kreativan i inovativan način. Za djecu kreativnost predstavlja slobodu izražavanja vlastitog identiteta i osjećaja. Kreativne aktivnosti poput crtanja, slikanja, pisanja priča, glazbe, plesa ili izrade predmeta razvijaju maštovitost u sposobnost izražavanja svojih unutarnjih svjetova. Kreativnost također potiče razvoj kognitivnih vještina kod djece. Igrajući kreativne igre, djeca razvijaju sposobnost rješavanja problema, kritičkog razmišljanja, fleksibilnosti uma i inovativnosti. Ona potiče dječju znatiželju, istraživanje i otvorenost prema novim idejama. Važno je naglasiti da kreativnost kod djece nije vezana uz ispravnost ili ishod, već je usmjerena na postupak i sam izražaj. Djeca uživaju u istraživanju i otkrivanju novih načina izražavanja te se osjećaju ponosno kada stvore nešto vlastito. Kreativnost također pruža djeci prostor za izražavanje svojih emocija. Uz umjetnost i kreativne aktivnosti djeca mogu analizirati svoje osjećaje, izražavati radost, tugu, strah ili ljutnju na nekonvencionalan način. To im pomaže da razumiju i da se nose s vlastitim emocijama.

Somolanji i Bognar (2008) ističu da postoje četiri kategorije kreativnosti, odnosno sastavni dijelovi. Prva je kategorija kreativna osoba. Sve su osobe kreativne u određenom opsegu jer svaka osoba rođenjem dobiva određen potencijal za kreativnost. Druga je kategorija kreativni produkt i podrazumijeva određenu novost u odnosu na već postojeće stanje, originalnost te korisnost, ekonomičnost za cijelo društvo koje se očituje kroz umjetnička, tehnička, znanstvena i druga područja. Treća kategorija odnosi se na kreativni postupak koji podrazumijeva način stvaranja kreativnog proizvoda. Četvrta kategorija naglašava važnost kreativne okoline, odnosno društva u kojem kreativna osoba živi, koja svojim odnosom prema njemu potiče ili sputava kreativni razvoj. Tu spadaju obitelj, škola ili određene zajednice, odnosno društva koja imaju utjecaj na razvoj kreativnosti (Somolanji i Bognar, 2008).

4.1. GLAZBENA KREATIVNOST

Glazbena kreativnost je osobna i originalna sposobnost pojedinca da stvara glazbu, eksperimentira sa zvukovima i da se izrazi pomoću melodija, ritmova i harmonije na inovativan način. To je postupak koji uključuje maštovito skladanje, improvizaciju, aranžiranje ili tumačenje glazbenih ideja. U tim ranim godinama djeca su otvorena za svijet oko sebe i imaju prirodnu sklonost prema igri i istraživanju. Glazba im pruža platformu za izražavanje svojih osjećaja i ideja na kreativan način. Djeca će često spontano pjevati, plesati ili udarati po različitim predmetima kako bi stvorila zvukove. Važno je poticati tu kreativnost u različitim aktivnostima. Na primjer djeca mogu eksperimentirati s različitim instrumentima poput bubnjeva, zvečki ili ksilofona. Osim toga možemo ih potaknuti da koriste vlastito tijelo kao instrument, kao što je plesanje ili kuckanje, tapšanje, pucketanje po različitim površinama. Značajnu ulogu imaju i glazbene igre koje mogu biti izvrstan način za poticanje dječje glazbene kreativnosti. Jedan od načina može biti da im damo priliku da stvore vlastite pjesme ili melodije, ili da improviziraju na već poznatim pjesmama. Naravno, važno je pustiti ih da slobodno izražavaju svoje osjećaje pomoću glazbe, što potiče njihovu maštovitost i samopouzdanje. Potrebno je da djeca budu okružena glazbom u svakodnevnom životu. Slušanje različitih glazbenih žanrova i izvođača može proširiti njihov glazbeni horizont i potaknuti njihovu kreativnost. Sudjelovanje u grupnim aktivnostima poput dječjeg zbora ili plesne grupe također može pružiti djetetu priliku da dijeli i razvija svoju kreativnost s drugima.

„Uključivanje glazbe u predškolski odgoj ne samo da obogaćuje iskustvo učenja, već također pomaže djeci da razviju važne vještine koje će koristiti tijekom cijelog života. Istraživanja su pokazala da glazbeni odgoj u predškolskoj dobi može imati dubok učinak na cjelokupni razvoj djece. Na primjer, studija koju je proveo Epstein otkrila je da glazbeno obrazovanje u predškolskoj dobi omogućuje djeci da razviju kreativan način razmišljanja i da razumiju svoje odnose sa svijetom oko sebe“ (Kilicisur, 2017). Štoviše, bavljenje glazbenim aktivnostima omogućuje djeci razvoj materinskog jezika i komunikacijskih vještina.

Stvaranje glazbe podrazumijeva oblik aktivnog učenja djeteta i djelotvoran pristup upoznavanja glazbe kao umjetnosti. Od najranije dobi vidi se zanimanje djeteta za glazbenu kreativnost istraživanjem zvučnih podražaja u različitim igrama i aktivnostima. Prema Boroti (2013) najveće zanimanje pokazuju četverogodišnjaci koji

svojom maštom proizvode i kreiraju razne zvučne uzorke i stvaraju razne glazbene cjeline i dijelove. Djeca u petoj i šestoj godini kompetentna su stvoriti početne glazbene ideje i izgraditi ih unošenjem novih. Do tih zaključaka došlo je s obzirom na to da dijete te dobi može spojiti ton u konkretnu cjelinu te ima jasno razrađenu ideju o početku i kraju glazbe (Borota, 2013).

Reproduciranje određenih fraza pjesama počinje između druge i treće godine djetetovog života. Dolazi do oponašanja pjesama koje su čuli pa tako ovo razdoblje predstavlja prepoznavanje ritmičke organizacije pjevanja, melodijski ritam, a i neuravnoteženost intonacije. Voglar (1989) navodi da sposobnost pjevanja prethodi sposobnosti kreativnog pjevanja gdje dijete igranjem i stvaranjem svojih pjesama izražava osjećaje. Jedna od metoda glazbenih didaktičkih igara je reproduciranje; ono se vidi kada dijete oponaša ritmičke ili melodičke motive na instrumentu koje je odabralo. Može reproducirati vlastitim glasom, a i pokretima.

4.2. MOGUĆNOST POTICANJA KREATIVNOSTI

Runco (2004) navodi da je, kada je riječ o poticanju kreativnosti u nastavi, važno istaknuti na koje načine je to moguće, kakva okolina je pogodna za njezin razvoj, koje vještine treba posjedovati nastavnik te koje kompetencije treba razvijati kod učenika. Okolina koja pozitivno utječe na poticanje kreativnosti ima sljedeća obilježja: slobodu, autonomiju, uzore i izvore, ohrabrenja, nesklonost kritikama, isticanje vrijednosti inovacija i nenaglašavanje pogrešaka. U okviru odgojno-obrazovnih ustanova dio te okoline čine učitelji i nastavnici, stoga je upravo na njima zadaća da stvore pozitivno okruženje primjereno za poticanje i razvoj kreativnosti. Njihova je zadaća stvarati prostor za kreativno izražavanje, poticati ih na takvo izražavanje te na uvažavanje drugih i njihovih zamisli (Robinson i Kakela, 2006).

Stvaranje stimulativnog okruženja također može poticati razvoj kreativnosti djece, potaknuti maštu i istraživanje, poticati slobodnu igru i pružati vrijeme za slobodnu igru bez ograničenja kako bi djeca mogla izražavati svoje ideje i kreativnost na vlastiti način. Odgajatelj bi trebao pratiti i biti podrška dječjim idejama, slušati dječje ideje, postavljati pitanja i poticati djecu da razmišljaju o rješenjima te pružati podršku njihovim kreativnim nastojanjima.

Postoji niz načina na koje se može poticati kreativnost djece predškolske dobi i potaknuti ih da izraze svoju maštu i originalnost na različite načine.

Jedan je pristup pružiti djeci raznolike materijale za umjetničko izražavanje. To uključuje boje, olovke, flomastere, kistove, temperu i različite vrste papira. Bitno je dati priliku i slobodu da crtaju, bojaju i stvaraju svoje slike ili likovne prikaze. Osim likovnog izražavanja, igra uloga također je vrlo važna za poticanje kreativnosti. Možemo pružati djeci različite rekvizite i kostime te ih potaknuti da glume različite uloge. Pomoću igre uloga djeca mogu razviti svoju maštu, pričati priče, preuzeti različite likove i izraziti se na kreativan način.

Glazba ima važnu ulogu u poticanju kreativnosti djece predškolske dobi. Pustimo djeci različite vrste glazbe i ritmova te ih potaknimo da pjevaju, plešu i istražuju različite zvukove. Možemo im ponuditi i jednostavne instrumente poput zvečki i tamburina da mogu sami stvarati glazbu.

Istraživanje primjene improvizacije klavirske poduke Bačlija Sušić (2016) govori da svaki oblik stvaranja ili kreiranja nečeg novog, posebnog, jedinstvenog, naspram reprodukcije i notnog teksta, jako dobro utječe na glazbeni, ali i stvaralački razvoj djeteta. Tako se razvija osjećaj pozitivne, radosti i sreće. Bitno je poticati takve osjećaje jer većina djece ima strah, nelagodu i tremu tijekom interpretacija zadanih izvedbi. Bašić (1957) navodi da je djetetu najlakše i najljepše stvarati spontano i improvizirajući. Tako se najbolje može izraziti i doživjeti ljepota glazbe, ali i pozitivno utjecati na cjelovit razvoj djeteta.

4.3. KREATIVNI PRISTUPI

Kreativni pristupi u predškolskom odgoju posljednjih su godina dobili značajnu pozornost zbog sve većeg prepoznavanja važnosti poticanja cjelovitog razvoja i kreativnosti kod djece. Važno je uključivati vještinu kreativnog razmišljanja u predškolske programe jer pomaže djeci razviti sposobnosti rješavanja problema i primijeniti ih u različitim životnim situacijama. Drugim riječima, uključivanje kreativnih pitanja u predškolske ustanove može doprinijeti razvoju vještina rješavanja problema i osnažiti djecu da spriječe i prevladaju međuljudske probleme, kao što su istaknuli

Shure i Spivack (1978). Štoviše, predodžbe odgojitelja o kreativnosti igraju ključnu ulogu u određivanju hoće li oni poticati ili usporiti dječje kreativno mišljenje.

Kreativni pristupi su raznoliki i inovativni načini razmišljanja i rada koji potiču stvaranje novih ideja, rješavanje problema i izražavanje originalnosti. Ovi pristupi uključuju fleksibilnost u razmišljanju, izlazak iz ustaljenih obrazaca i otvorenost prema novim vidicima. Pristupi se mogu nalaziti i u različitim područjima kao što su umjetnost, znanost, tehnologija, dizajn, poslovanje i mnogi drugi.

Kreativni pristupi su otvoreni, dinamični i potiču inovacije. Oni potiču individualnost, originalnost i eksperimentiranje kao ključne stavke u stvaranju novih ideja i rješavanju izazova na jedinstven način.

4.4. NAČINI POTICANJA GLAZBENE KREATIVNOSTI KOD DJECE

„Kada govorimo o kreativnosti djece najbitnija komponenta je originalnost. Djeca imaju uvijek želju i potrebu stvoriti nešto novo. Vrlo često djeca pjevaju neku pjesmu koja im je zapela u uhu te im samo izmjene tekst ili tekstu pripoje drugačiju melodiju“ (Gospodnetić, 2015).

Gospodnetić (2015) u svom djelu iznosi ideje kako poticati dječju glazbenu kreativnost:

- „Slušanje glazbe uz ples“
odnosi se na davanje uputa djeci kako da se kreću.
- „Slušanje glazbe uz likovno izražavanje“
Odnosi se na dječje crtanje, modeliranje, slikanje dok se sluša glazba.
- „plesanje bez glazbe“
Odnosi se na plesanje bez glazbe na zadanu temu iz svakodnevnog života ili izražavanje emocija.
- „izgovaranje slogova“
Odnosi se na odgojiteljevo izgovaranje slogova raznom brzinom, visinom i gustoćom, a djeca ih ponavljaju.
- „uglazbljivanje stihova“
Odnosi se na odgojiteljevo čitanje muzikalnih stihova, a djeca ponavljaju pjevajući pojedinačno ili skupno.
- „mijenjanje ritma“

Odnosi se na mijenjanje ritma u poznatoj pjesmi ili brojatici.

- „mijenjanje naglasaka“

Odnosi se na mijenjanje naglasaka u poznatoj pjesmi ili brojatici.

- „mijenjanje melodije“

Odnosi se na mijenjanje melodije u poznatoj pjesmi.

- „postavljanje glazbenih pitanja“

Odnosi se na razvijanje osjećaja za glazbeni oblik, a to možemo postići tako što ćemo utjecati na to da dužina dječjeg pjevanog ili ritmičnog odgovora bude dugačka kao naše pitanje.

- „završavanje nedovršenih glazbenih fraza“

odnosi se na odgojiteljevo prekidanje melodije na vođici ili dominantni, a djeca obično otpjevaju toniku.

- „pjevani govor“

odnosi se na pjevanje cijeli dan ili pjevanje samo dogovorenih riječi.

- „oponašanje zvukova ustima“

Odnosi se na dječje oponašanje zvukova kao što su zvukovi životinja, vozila, kiše, strojeva i sl.

- „oslušivanje i oponašanje“

Odnosi se na istraživanje zvuka, kao na primjer zvuk pada predmeta s visine na pod.

- „Odgonetanje zvukova“

Odnosi se na pogađanje djece koji se instrument ili udarac predmeta čuje u nekoj skladbi, glazbi.

- „stvaranje zvukova“

Odnosi se, primjerice, na gužvanje nekog šušlavog materijala.

- „sviranje po svom tijelu“

Odnosi se na zvučne kontakte, odnosno pokrete tijela koji stvaraju zvuk, kao što su pljeskanje, toptanje nogama i sl.

- „zajednički ritam“

Odnosi se na govorenje u ritmu.

- „samostalna izrada zvečki“

Odnosi se na punjenje zvečki sitnim materijalom. Na primjer, napunimo rižu do pola boce i ona će poslužiti kao zvečka.

- „mali orkestar“
Odnosi se na sviranje na udaraljka.
- „ozvučena priča ili pjesma“
Odnosi se na oponašanje životinja ili pojava iz prirode svojim glasom ili udaraljka dok se pjeva ili pripovijeda priča na mjestu gdje se životinje ili pojave javljaju.
- „mijenjanje riječi“
Odnosi se na mijenjanje riječi u poznatoj pjesmi ili brojlici.
- „mijenjanje tempa“
Odnosi se na mijenjanje tempa u poznatoj pjesmi ili brojlici.
- „mijenjanje dinamike“
Odnosi se na mijenjanje dinamike u poznatoj pjesmi ili brojlici.
(Gospodnetić, 2015, str. 263-269)

Uključivanje glazbe u obrazovanje u ranom djetinjstvu može podržati rast i razvoj djece dopuštajući im da se izraze i otkriju svoje talente i interese. Drugi način poticanja glazbene kreativnosti u predškolskom odgoju predstavlja pružanje različitih glazbenih iskustava. To može uključivati izlaganje djece različitim glazbenim žanrovima, upoznavanje s različitim glazbenim instrumentima i poticanje da se aktivno bave stvaranjem glazbe.

Gospodnetić (2015) zaključuje da glazbenu kreativnost djece roditelji i odgajatelji trebaju prepoznati, poticati i podržavati, a ne sputavati ili braniti. Kada dijete improvizira svojim glazbenim sposobnostima, pjeva spontano, lupa s određenim elementima po podu ili po drugim elementima, ne smijemo ga zaustavljati ili stišavati jer pokazuje svoju glazbenu kreativnost. Ona se često izražava i dječjim pokretom, što se ponekad tumači i kao nemir ako se pita roditelje. To ne predstavlja nemir, besmislenu buku ili nesklad, već količinu kreativnosti koju dijete pokazuje pomoću plesa i glazbe.

5. AKTIVNOST: KREATIVNI PRISTUPI NA TEMU: CAMILLE SAINT-SAENS „KARNEVAL ŽIVOTINJA“

Aktivnost sam provela 10. srpnja 2023. u Dječjem vrtiću „Neven“ Rovinj – Rovigno (područno odjeljenje Rovinjsko selo). Prilikom dolaska djeca su doručkovala te sam, dok su jeli, pripremila potrebne materijale za odrađivanje aktivnosti, a to su zvučnik, mobitel, papiri i olovke. Nakon što su pojeli slijedilo je objašnjenje za ostvarivanje aktivnosti te sam svakom djetetu pripremila papir i olovku. Zatim sam krenula puštati 7. stavak skladbe „Karneval životinja“ koji se zove „Akvariji“. Djeca su pomno slušala i razmišljala o crtežu. Trebali su nekoliko puta poslušati da bi točno znali što nacrtati. Nakon završenog crtanja radili smo analizu crteža svakog djeteta. Dobili smo razne odgovore, ali prevladavao je odgovor da su nacrtali „mamu“. Na primjeru jedne djevojčice dobila sam odgovor da je nacrtala „životinje“, što je bilo iznimno zanimljivo iz razloga što sam im tek nakon što su nacrtali otkrila kako se skladba zove. U prilogu se nalazi priprema za odrađivanje aktivnosti.

5.1. PRVA AKTIVNOST PROVEDENA U VRTIĆU

USTANOVA

Dječji vrtić „Neven“ Rovinj – Rovigno (područno odjeljenje Rovinjsko Selo)

CILJ AKTIVNOSTI

Pomoću organiziranih tematskih poticaja omogućiti djeci iskustvene aktivnosti vezane uz glazbeno izražavanje. Cilj je poticati razvoj stvaralaštva glazbenim i likovnim izražavanjem. Djeca skupine „xy“ izražavaju veliko zanimanje za likovno izražavanje i glazbu, a pomoću ove aktivnosti cilj je potaknuti da zvukovima prate glazbu, kao i povezivanje likovnog stvaralaštva.

PSIHOFIZIČKE OSOBINE DJECE U SKUPINI

U odgojno-obrazovnoj skupini „Lastavice“ upisano je 18 djece, 10 djevojčica i 8 dječaka. Najstarija djevojčica napunila je u prvom mjesecu 4 godine, a najmlađa 2 godine. Jedna djevojčica nosi pelene tijekom cijelog dana, a jedno dijete samo tijekom popodnevnog odmora. Skupina pokazuje zanimanje za istraživanje okoline s naglaskom na prirodu, biljke i životinje. Većina je djece samostalna kod životno praktičnih aktivnosti (obuvanja/izuvanja, oblačenja/svlačenja). Djeca ove dobi će više uživati u zajedništvu s drugima. Dijete u ovoj dobi postaje sve sigurnije i više mu ne treba zaštita u obliku rituala i potreba da sve uvijek bude isto. Motorika im je pomogla u samostalnosti, a posebnu sigurnost pružio im je u ovom razdoblju razvoj govora, kao sredstvo komunikacije i izražavanja misli. U toj dobi vidljiv je početak istraživačkog ponašanja u svim područjima razvoja.

INTEGRIRANA ZADAĆA – slijediti kompetencije za cjeloživotno učenje i Nacionalni Kurikulum

- Utjecati na razvoj kompetencija
- Prirodoslovna kompetencija razvija se poticanjem djeteta na postavljanje pitanja, istraživanje, otkrivanje te promjenu prirodoslovnog znanja u svakidašnjem životu
- Razvijati kompetenciju „učiti kako učiti“ poticanjem djeteta na stvaranje likovnog stvaralaštva
- Jačati socijalne i građanske kompetencije poticanjem djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema sebi i drugima, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti u grupnim aktivnostima (likovno izražavanje)
- Poticati kulturnu svijest i izražavanje poticanjem stvaralačkog izražavanja

ZADATCI U ODNOSU NA ZADOVOLJAVANJE RAZVOJNIH POTREBA DJECE

1. TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- Poticati razvoj motorike šake korištenjem olovke u crtanju
- Poticati razvoj složenih senzornih vještina i preciznosti

2. SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ I RAZVOJ OSOBNOSTI

- Poticati razvoj pozitivnih emocionalnih stanja pomoću opuštenog ozračja u sobi dnevnog boravka
- Stvaranje pozitivne slike o sebi i osvještavanje djetetove uspješnosti, sposobnosti i vještine u likovnom izražavanju

3. SPOZNAJNI RAZVOJ

- Poticati razvoj slušne percepcije uz pomoć glazbene i likovne aktivnosti
- Poticati razvoj pozornosti
- Poticati razvoj sposobnosti rješavanja problema

4. GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARALAŠTVO

- poticati razvoj slušanja i razumijevanja govora
- poticati razvoj glazbenog pamćenja
- poticati razvoj likovne imaginacije i kreativne apsorpcije
- Poticati razvoj likovnog senzibiliteta u likovnom izražavanju

AKTIVNOSTI KOJIMA SE OMOGUĆAVA ZADOVOLJAVANJE RAZVOJNIH POTREBA DJECE (VRSTE DJELATNOSTI I AKTIVNOSTI)

1. INTERPRETACIJA UMJETNIČKIH TVOREVINA ZA DJECU

- Upoznavanje sa skladbom „Karneval životinja“

2. DJEČJE STVARALAŠTVO I IZRAŽAVANJE

- Likovno izražavanje olovkom

3. ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNE AKTIVNOSTI

- Istraživanje zvuka i ritma

SREDSTVA I POTICAJI

- A4 papiri
- Olovke

ZAMIŠLJENI TIJEK AKTIVNOSTI

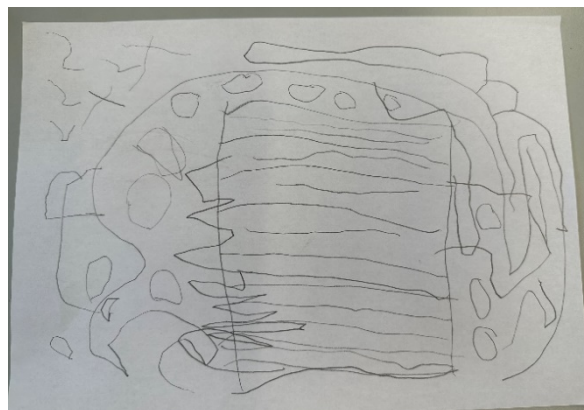
Nakon dolaska u sobu dnevnog boravka (SDB) zamolit ću djecu da sjednu za stol te ću postaviti zvučnik za odrađivanje aktivnosti. Zatim ću upoznati djecu s današnjom aktivnosti te podijeliti svakom papir i olovku. Poticat ću djecu na likovno izražavanje. Nakon aktivnosti potaknut ću djecu na pospremanje. Prije početka aktivnosti pripremit ću SDB. Nakon toga ću upoznati djecu s našom današnjom aktivnosti te podijeliti svakom papir i olovku. Pitat ću ih ako imaju dodatna pitanja i započeti aktivnost. Djecu promatram stalno kako bih ih potaknula na rješavanje zadataka u slučaju potrebe. Vodim brigu da su svi materijali dostupni svima te potičem istraživanje. U slučaju mogućih pitanja uvijek ću biti na raspolaganju. Kada aktivnost bude gotova, zamolit ću djecu da zajedno pospremamo.

AKTIVNOSTI KOJE MOGU SLIJEDITI

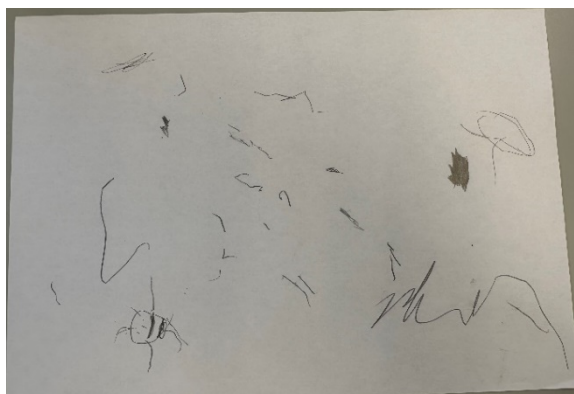
- Upoznavanje s ostalim stavkama u skladbi „Karneval životinja“ pomoću planirane aktivnosti.
- U nastavku slijede izdvojeni radovi koje su djeca napravila.

D.Z. („Planina“)

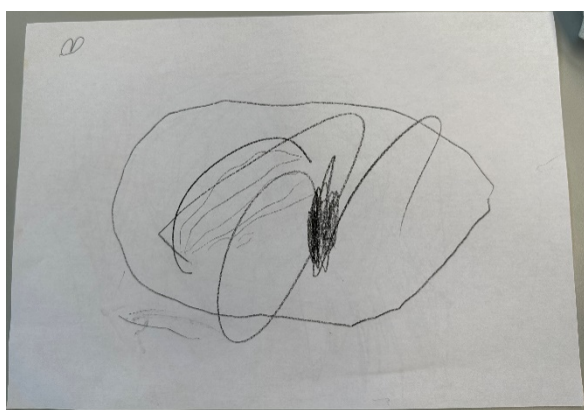
A.S. („Kućica“)

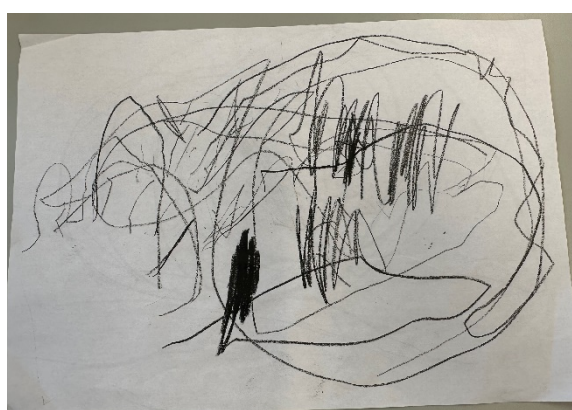
L.R. („Mama“)

A.P. („Oko“)

D.A. („Mama“)

A.Š. („Životinje“)

5.2. DRUGA AKTIVNOST PROVEDENA U VRTIĆU

Drugu sam aktivnost provela 11. rujna 2023. u Dječjem vrtiću „Neven“ Rovinj – Rovigno (područno odjeljenje Rovinjsko Selo). Prilikom dolaska u vrtić djeca su se samostalno igrala. Dječaci su pretežno bili u građevinskom centru, dok su djevojčice bile u centru domaćinstva te u stolno-manipulativnom centru. U to vrijeme pripremila sam sve potrebno za odrađivanje aktivnosti, to jest zvučnik i instrumente te sam napravila dovoljno mjesta u sobi dnevnog boravka (SDB) kako bismo imali dovoljno mjesta za kretanje. Zatim, kada je sve bilo spremno, pozvala sam djecu da sjednu ispred mene. Predstavila sam sebe i aktivnost koju ćemo danas odraditi. Prije slušanja zamolila sam djecu da pažljivo slušaju te da će mi nakon poslušane skladbe reći koja se životinja krije iza toga. Kakav je ritam? Misle li da je brz ili spor?

Poslušali smo 7 stavaka, a to su:

1. „Introdukcija i Kraljevski marš lava“: Neka djeca pažljivo su slušala, dok su druga djeca imala poteškoće s koncentracijom. Nakon poslušnog većina djece znala je što reći te su digli ruku da kažu odgovor. Odgovori su bili krokodil, koala, labud, puž i slično, ali jedno dijete je pogodilo. Djeca su bila jako iznenađena, a dijete koje je pogodilo bilo je jako sretno i ponosno. Nakon toga razgovarali smo o stavku.
2. „Pijetlovi i kokoši“: Dok je stavak svirao u pozadini moglo se uočiti na primjeru dvoje djece da su primijetili i zaključili da se govori o domaćoj životinji. Počeli su glasno komentirati i glasati se kao ta životinja, što je potaknulo i ostalu djecu da se na isti način glasaju te su u konačnici sva djeca zaključila da je stavak o kokoši i pijetlu. Djeca su bila vrlo okupirana proizvodnjom zvuka i glasanjem poput životinje. Nakon toga slijedila je nekolicina pitanja (Što nam kokoš donosi? Kako se pijetao glasa?). Zatim su se djeca počela kretati po učionici oponašajući kokoši.
3. „Kornjača“: Stavak je djecu umirio zbog sporog tempa. U prethodnom su svi bili veseli, a ovaj ih je stavak smirio jer je bio zagonetan te im je bilo veoma teško shvatiti o kojoj se životinji radi. Neka su se djeca osjećala frustrirano jer nisu mogla shvatiti o kojoj je životinji riječ, dok su druga djeca brzo izgubila zanimanje iz istog razloga. Jedan dio djece pažljivo je slušao i pokušao odgonetnuti o kojoj se životinji radi. Kada sam im rekla da je riječ o kornjači,

djeca su shvatila zašto je tako mirna te su zajedno komentirali i povezali životinju s tempom.

4. „Slon“: Nakon kraćeg slušanja stavka, odnosno kada su djeca prepoznala ritam, počeli su pratiti ritam pljeskanjem. Manji dio djece uspio je pljeskanjem pratiti cijeli ritam, jedan dio djece uopće nije pratio, dok su neki pljeskanjem uspjeli pratiti samo jedan dio stavka. Vidljivo je da su djeca bila koncentrirana na ritam, no kod nekolicine se primijetio osjećaj zbunjenosti i neshvaćenosti.
5. „Životinje s dugim ušima“: Za vrijeme trajanja stavka predlagala sam djeci neke životinje (npr. Je li to možda mačka?). U djeci se probudio natjecateljski duh jer su svi željeli reći jednu životinju koja je različita, a sva su se djeca trudila reći različitu životinju i pokušala biti što kreativnija s odgovorima da se ne bi ponovila životinja koju je netko već spomenuo.
6. „Klokani“: Djeca su teško prepoznala o kojoj je životinji riječ, što ih je veoma zaintrigiralo. Kada su čuli da je riječ o klokanu, djeca nisu bila upoznata sa životinjom te im je iz tog razloga bila jako zanimljiva. Budući da im životinja nije bila poznata, razgovarali smo o njoj, govorili smo gdje ona živi, kako se kreće, što jede i sl. Nakon razgovora djeca su se počela kretati po sobi oponašajući klokana, što im je bilo veoma zabavno.
7. „Ptičnjak“: Nakon prethodnog skakanja ovaj je stavak umirio djecu zbog sporog tempa. Jedno dijete komentiralo je da ima osjećaj da je ta skladba smještena u zimsko doba i da je kišovit dan. Djeca se nisu previše uključivala, ali kada sam im rekla o kojim je životinjama riječ, prevladalo je čuđenje. Zatim smo razgovarali o pticama (Što one jedu? Kako se kreću? Što rade kada pada kiša?). Na moja pitanja odgovorio je mali broj djece.

Tijekom aktivnosti djeca su oponašala zvukove životinja, samoinicijativno su se počela glasati kao životinje, a zatim smo raspravljati gdje žive te životinje. Je li istina da farmu klokana nisu nikada vidjeli pa su zato pokazali najveće zanimanje? Pijetlovi i kokoši najpoznatije su životinje pa im je bilo lakše prepoznati. Djeca su pokušala sa šušalicama i rukama svirati tijekom izvedbe stavaka.

Djeca su se nakon svakog poslušnog stavka u ritmu sretno kretala po prostoriji i pokazivala kretnju. Nakon odrađene aktivnosti slijedilo je sviranje u ritmu pomoću šuškalica i ruka. Bilo im je izuzetno zanimljivo, ali i izazovno. Za kraj smo odigrali igru

„Pantomima“, a djeca koja su glumila trebala su zamisliti jednu životinju te su ostala djeca trebala pogoditi. Dijete koje je pogodilo bilo je sljedeće na redu.

CILJ AKTIVNOSTI

Potaknuti djecu na dječji govor, kognitivni, socijalni i emocionalni razvoj te motorički razvoj. Pomoću aktivnosti pokušat ćemo poboljšati njihov govor, koordinaciju, preciznost, brzinu, kreativnost, ljubav prema glazbi, samouvjerenost i disciplinu.

PSIHOFIZIČKE OSOBINE DJECE U SKUPINI

U odgojno-obrazovnoj skupini „Čerišnjice“ upisano je 25 djece, od čega 14 dječaka i 11 djevojčica. Djeca su u dobi od pet do šest godina. U skupinu je upisano i dvoje djece pod nadzorom centra za ranu intervenciju. Kod jednog djeteta uočena su odstupanja u intelektualnom i motoričkom razvoju. Potreban im je individualniji pristup u radu. Skupina pokazuje posebice veliko zanimanje za istraživanje, stvaralačke i konstruktivne aktivnosti. U većine djece u toj dobi naglašena je inicijativnost, namjerno istraživanje okoline, planiranje igre s vršnjacima i porast potrebe da se započeta aktivnost dovede do kraja. Izraženo je učenje izražavanja emocija na društveno prihvatljiv način. Osim toga u toj dobi emocije su burne (nagle promjene raspoloženja i povećana razina natjecateljskog duha). Istodobno to je razdoblje živosti i energije, a dijete je spremno da isproba sve što je novo.

INTEGRIRANA ZADAĆA – slijediti kompetencije za cjeloživotno učenje i Nacionalni Kurikulum

- Poticanje komunikacije na materinskom jeziku i osposobljavanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje.
- Poticanje matematičkih kompetencija uz postavljanje pitanja, otkrivanje i zaključivanje o svijetu prirode
- Jačati socijalnu i građansku kompetenciju, pozitivan odnos prema sebi i drugima te toleranciju u grupnim aktivnostima
- Razvijati kulturnu svijest i izražavanje

ZADATCI U ODNOSU NA ZADOVOLJAVANJE RAZVOJNIH POTREBA DJECE

1. TJELESNI I PSIHOMOTORNI RAZVOJ

- Utjecati na koordinaciju i ravnotežu pokreta i kretanje u pokretnoj igri predstavljanja životinja
- Razvoj pokretljivosti i spretnosti prilikom kretanja

2. SOCIO-EMOCIONALNI RAZVOJ I RAZVOJ OSOBNOSTI

- Poticati na razvoj pozitivnih emocionalnih stanja u opuštenom ozračju putem glazbe
- Stvaranje pozitivne slike o sebi uz osvještavanje djetetove uspješnosti, sposobnosti i vještine u glazbenom izražavanju

3. SPOZNAJNI RAZVOJ

- Poticati razvoj slušne percepcije uz pomoć glazbenih aktivnosti
- Poticati razvoj prostorne predodžbe i odnosa lijevo i desno u pokretnoj igri predstavljanja životinja

4. GOVOR, KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE, STVARALAŠTVO

- Poticati razvoj govornih vještina i pravilne artikulacije glasova uz glazbenu aktivnost
- Poticati razvoj sposobnosti predodžbe glazbenih sastavnica (tempo, dinamika, ritam) u glazbenom izražavanju ponuđenim instrumentima
- Poticati razvoj glazbenog pamćenja usvajanjem melodije

AKTIVNOSTI KOJIMA SE OMOGUĆAVA ZADOVOLJAVANJE RAZVOJNIH POTREBA DJECE (VRSTE DJELATNOSTI I AKTIVNOSTI)

1 DRUŠTVENE I DRUŠTVENO ZABAVNE IGRE

- igra „Pantomima“

2 INTERPRETACIJA UMJETNIČKIH TVOREVINA ZA DJECU

- Upoznavanje sa skladbom „Karneval životinja“

3 DJEČJE STVARALAŠTVO I IZRAŽAVANJE

- Glazbeno izražavanje instrumentom „šuškalice“ te pljeskanjem ruku

4 ISTRAŽIVAČKO-SPOZNAJNE AKTIVNOSTI

- Istraživanje zvuka i ritma na primjeru glazbenih instrumenata

SREDSTVA I POTICAJI

- Zvučnik
- Šuškalice
- Mobitel

ZAMIŠLJENI TIJEK AKTIVNOSTI

Prilikom dolaska u vrtić pripremit ću sve potrebne materijale kako bih započela aktivnost. Zatim ću pozvati djecu da sjednu ispred mene te ću predstaviti sebe i aktivnost koju ćemo provoditi. Prije slušanja zamolit ću djecu da pažljivo slušaju te da mi nakon poslušane skladbe kažu što misle (Koja se životinja krije iza toga? Kakav je ritam? Mislite li da je brzo ili sporo?). Svako će dijete imati priliku reći ono što misli. Nakon što smo zaključili koja je životinja u pitanju, razgovarat ćemo o stavku. Djeca će reći je li ritam bio brz te je li ton uvijek isti ili se mijenja. Zatim slijede pitanja (Kako se ta životinja kreće? Kako ona jede? Što to ona ima na glavi?). Djeca će se nakon toga pokušati u ritmu skladbe kretati po prostoriji kao ta životinja. Ukupno ćemo poslušati 7 stavaka, a to su „Introdukcija i kraljevski marš lava“, „Pijetlovi i kokoši“, „Kornjača“, „Slon“, „Životinje s dugim ušima“, „Klokani“ i „Ptice letačice“. Nakon odrađene aktivnosti slijedi sviranje u ritmu pomoću šuškalica i ruku. Kreativno će se izražavati pokretom koji će pratiti ritam skladbe. Tijekom odrađivanja aktivnosti djeca će skakati, pljeskati, oponašati životinje i pogađati. Na kraju ćemo odigrati igru „Pantomima“ gdje će djeca glumiti i trebat će zamisliti jednu životinju, a ostala djeca pogoditi. Ono dijete koje pogodi bit će sljedeće koje glumi.

AKTIVNOSTI KOJE MOGU SLIJEDITI

- Izrada instrumenata
- Puzzle o životinjama/instrumentima

U nastavku slijede fotografije aktivnosti:

6. ZAKLJUČAK

Možemo zaključiti da uključivanje glazbeno-kreativnih pristupa u rani i predškolski odgoj može imati brojne dobrobiti za razvoj djece. Podučavanje glazbe pomaže djeci u učenju ritma. Također im pruža priliku da sviraju jednostavne melodije s instrumentima prilagođenima djeci poput ksilofona, flaute i udaraljki. To ne samo da poboljšava njihove glazbene sposobnosti, već potiče kognitivni i emocionalni razvoj. Osim toga utvrđeno je da glazbeno obrazovanje ima pozitivan učinak na razvoj osobnosti. Glazbene aktivnosti u predškolskim ustanovama mogu pomoći u usađivanju vrijednosti kao što su hrabrost, suradnja, poštovanje, odgovornost i poštenje. Također možemo reći da u ranom i predškolskom obrazovanju može stvoriti bogato i poticajno okruženje za učenje u kojem djeca mogu napredovati emocionalno i društveno.

Glazba je moćan alat za razvoj djece rane i predškolske dobi jer omogućuje da istraže svoju kreativnost, izraze emocije i poboljšaju kognitivne vještine. Ovo glazbeno djelo nudi mogućnost da se kreativno pristupi djeci ranog i predškolskog uzrasta. Uključivanje „Karnevala životinja“ u rano i predškolsko obrazovanje pruža bogato okruženje za učenje koje potiče dječji emocionalni, društveni i kognitivni razvoj. Štoviše, uključujući ih u aktivnosti pokreta uz glazbu pomoću „Karnevala životinja“, djeca ne samo da poboljšavaju svoje razumijevanje slušanjem, već također razvijaju svoje motoričke vještine i fizičku koordinaciju. Osim fizičkih dobrobiti, glazbene aktivnosti uz „Karneval životinja“ mogu pridonijeti društvenom i emocionalnom razvoju djece. Ova skladba pomaže nam da približimo djeci komponente glazbe, odnosno skladanje, izvedbu i slušanje, a uključuje i sastavnice pokreta i kreativnosti.

Drugim riječima, u mojoj provedbi aktivnosti vidjela sam zainteresiranost djece, znatiželju i želju da saznaju nešto više o glazbi. Bila je prisutna suradnja, bodrenje, smijeh i zabava. U razgovoru s njihovim odgajateljicama rečeno mi je da su djeca bila jako zadovoljna i da one smatraju da je aktivnost dobar temelj za početak učenja o ritmu, koncentraciji i samim životinjama.

„Glazba je... ljepota, čarolija, uživanje, osjećaj, ljubav, duhovni život, moć, snaga, inspiracija, sloboda, umijeće, svemir, pokret, igra, ODGOJ... i još više, mnogo više. Glazba je sve ono što se ne može izreći, a živi u čovjeku i izvan njega.“ (Sam, 1998, str. 6)

7. LITERATURA

1. Amabile, T. M. i Pillemer, J. (2012.). Perspectives on the Social Psychology of Creativity. *Journal of Creative Behavior*, 46(1), 3–15.
2. Ajayi, Rachel, Oluwakemi et al. (2017, May 15). Structural Equation Modeling of the Effects of Family, Preschool, and Stunting on the Cognitive Development of School Children. *Sec. Neuroenergetics, Nutrition and Brain Health* Volume 4, 2017. <https://doi.org/10.3389/fnut.2017.00017>
3. Bačlija Sušić, B., Fišer, N. (2016). Obogaćivanje glazbenog doživljaja i izražaja djece rane i predškolske dobi tradicijskim stvaralaštvom. *Nova prisutnost: Časopis za intelektualna i duhovna pitanja*, XIV(1), 107-124.
4. Borota, B. (2013). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Koper: Univerza na Primorskem. Znanstveno-raziskovalno središče. Univerzitetna založba Annales.
5. Gospodnetić, H. (2015). *Metodika glazbene kulture za rad u dječjim vrtićima 1*. Zagreb: Mali profesor
6. Grupa autora (2012.), *Velika enciklopedija malih aktivnosti*, Zagreb, Školska knjiga
7. Hammel, K. The Carnival of the Animals <https://www.cumbria.gov.uk/elibrary/Content/Internet/537/6077/6078/6753/42072153653.pdf> (pristupljeno: 10.07.2023.)
8. Hollywood Bowl, Carnival of the Animals, <https://www.hollywoodbowl.com/musicdb/pieces/248/carnival-of-the-animals> (pristupljeno: 12.07.2023.)
9. İnanıcı, M. K., & Sager, T.. (2023, January 20). *An Investigation of Preschool Teachers' Use of Traditional Turkish Music in Music Activities*. doi: <https://doi.org/10.34293/education.v11iS1-Jan.5913>
10. Karneval životinja, <https://vasapavic.me/projekti/23-03-2012-karneval-zivotinja/>, (Pristupljeno: 11.07.2023.)
11. Khan, N., Oad, L., & Aslam, R.. (2021, March 18). Entrepreneurship skills among young learner through play strategy: a qualitative study. https://www.academia.edu/45626827/ENTREPRENEURSHIP_SKILLS_AMONG_YOUNG_LEARNER_THROUGH_PLAY_STRATEGY_A_QUALITATIVE_STUDY

12. Kiliç, İ., Topalak, Ş. I., & Yazıcı, T. (2017, February 17). A study of the difficulties that preschool teachers' experience in performance of musical activities in terms of various. https://www.researchgate.net/publication/313829299_A_study_of_the_difficulties_that_preschool_teachers'_experience_in_performance_of_musical_activities_in_terms_of_various_variables
13. Kovačević, K. (1971 – 1977). *Muzička enciklopedija*. Zagreb. Jugoslavenski leksikografski zavod.
14. Louchet, D. LeCarnaval des animaux, <http://pedagogie-62.ac-lille.fr/maternelle/les-activites-artistiques/arts-du-son/Ressources%20pedagogiques/dossier-pffddagogique-complet-le-carnaval-des.pdf> (pristupljeno: 12.07.2023.)
15. *Nacionalni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje* (2014.) Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
16. Robinson, C. F. i Kakela, P. J. (2006.). Creating a Space to Learn: A Classroom of Fun, Interaction, and Trust. *College Teaching*, 54(1), 202-206
17. Saint-Saëns' 'Carnival Of The Animals': A Grand Zoological Fantasy.
18. Sam, R. (1998). *Glazbeni doživljaj u odgoju djeteta*. Rijeka: Glosa d.o.o
19. Somolanji, I.; Bognar, L. (2008). „Kreativnost u osnovnoškolskim uvjetima“. *Život i škola*. Br. 19, str. 87-94
20. Starc Branka (2004.), *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*, Golden marketing – tehnička knjiga
21. Valovičová L, Trníková J, Sollárová E, Katrušín B. Stimulation and Development of Intellectual Abilities in Preschool-Age Children. *Education Sciences*. 2020; 10(2):43. <https://doi.org/10.3390/educsci10020043>.
22. Voglar, M. (1989). *Otrok in glasba*. Ljubljana: DZS.

8. SAŽETAK

Predškolsko obrazovanje služi kao ključni temelj za cjelokupni razvoj djece, pružajući im bitne vještine i znanja koja će poslužiti kao gradivni blokovi za njihovu budućnost. Jedna od ključnih komponenti koju treba integrirati u predškolski odgoj je glazba. Glazba igra neizostavnu ulogu u poticanju kreativnosti te stvaranju okruženja za učenje u kojem djeca napreduju emocionalno i društveno. Cilj je ovog rada upoznati stvaralački opus skladatelja Camillea Saint-Saënsa te njegovu najpoznatiju skladbu „Karneval životinja“ koja ima veliku ulogu u upoznavanju djece s glazbom. Provedene su aktivnosti u vrtiću na tu temu te je to pomoglo u oblikovanju samog rada. Također, odgojitelj ima veliku ulogu u poticanju i primjenjivanju takvog rada. Pozitivno okruženje te okruženje bogato materijalima za rad ima znatno veliku ulogu u provođenju aktivnosti na najdjelotvorniji način.

Ključne riječi: Karneval životinja, Camille Saint-Saëns, kreativnost, rani i predškolski odgoj i obrazovanje, aktivnost u dječjem vrtiću

9. SUMMARY

Preschool education serves as a key foundation for children's overall development, providing them with essential skills and knowledge that serve as a stepping stone for their future. One of the key components that should be integrated into preschool education is music. Music plays a vital role in stimulating creativity and creating a learning environment where children thrive emotionally and socially. The aim of this paper is to learn about the life of the composer Camille Saint Saëns and about his most famous composition „The Carnival of Animals“, which plays a major role in introducing children to music. Activities related to that topic were conducted in the kindergarten, which contributed to the modelling of the paper. Furthermore, the educator has a big role in empowering and practicing such work. Likewise, a positive environment and an environment abundant in materials for work play a significant role in providing these activities in the most efficient way.

Key words: Carnival of animals, Camille Saint – Saëns, creativity, early and preschool education, activity in kindergarten